

Bilaga 3

FRÅGEFORMULÄR TILL ANHÖRIGVÅRDARE

Detta frågeformulär innehåller dels frågor om dig själv och din situation som anhörigvårdare just nu (våren 1993), dels frågor om den du vårdar. Vissa frågor kan ha flera svarsalternativ vilket vi då anger vid frågan. För vissa uppgifter har vi lämnat en prickad rad som vi ber dig fylla i. OBS! Är du anhörigvårdare för mer än en person, fyll i uppgifter om var och en av dem vid varje fråga och markera vem du avser intill svaret. Är ni flera anställda anhörigvårdare för samma person önskar vi svar från var och en av er. Har du fler synpunkter eller vill kommentera någon fråga går det bra att använda baksidan av frågeformuläret.

Svara genom att sätta en ring runt den siffra som står framför det alternativ du väljer.

FRÅGORNA 1 TILL OCH MED 7 HANDLAR OM DEN PERSON DU VÅRDAR

1. Är personen du vårdar kvinna eller man?

- 1 Kvinna
- 2 Man

2. Vilket år är hon/han född?

.....

3. Vad hade/har hon eller han för yrke eller huvudsaklig sysselsättning?

.....

4. Vilket civilstånd har hon/han?

- 1 Gift/sammanboende
- 2 Änka/änkling
- 3 Frånskild
- 4 Ensamstående

5. Kommer hon/han från något annat land än Sverige?

- 1 Nej
- 2 Ja. Vilket? .....

6. Vilken sjukdom/handikapp har personen du vårdar?

(flera alternativ kan gälla)

- 01 demenssjukdom
- 02 Psykisk utvecklingsstörning
- 03 Hjärt-lungsjukdom
- 04 MS
- 05 Hjärnblödning/stroke/slaganfall
- 06 Muskelsjukdom
- 07 Men efter skada/olyckshändelse. Vilket/vilka? .....
- 08 Psykisk sjukdom/nervösa besvär
- 09 "Ålderssvaghet" (yrsel, muskelsvaghet etc)
- 10 Cancer
- 11 Reumatisk sjukdom
- 12 Synskada
- 13 Annat. Vad? .....

7. Har hon/han vårdbidrag (obeskattat bidrag från kommunen)?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 0 Vet ej

DE NÄRMAST FÖLJANDE FRÅGORNA GÄLLER DIG SJÄLV

8. Är du kvinna eller man

- 1 Kvinna
- 2 Man

9. Vilket år är du född?

.....

10. Är du:

- 1 Gift/sammanboende
- 2 Änka/änkling
- 3 Frånskild
- 4 Ensamstående

11. Är du från Sverige eller något annat land?

- 1 Sverige
- 2 Annat land. Vilket? .....

12. Hur länge har du varit anställd som anhörigvårdare?

..... år ..... månader

13. Är du timanställd eller månadsanställd?

- 1 Timanställd
- 2 Månadsanställd

14. Hur många timmar per vecka är du anställd som anhörigvårdare?

- 1 ..... timmar/vecka
- 2 Inget bestämt antal timmar

15. Gjorde du samma/liknande vårdinsats för din anhörige även innan du blev anställd?
Ange i så fall hur länge.

- 1 Nej
- 2 Ja, men mindre än 1 år före anställningen
- 3 Ja, 1 år eller mer men mindre än 3 år.
- 4 Ja, 3 år eller mer men mindre än 6 år
- 5 Ja, 6 år eller mer men mindre än 10 år
- 6 Ja, i 10 år eller mer före anställningen

16. Hur mycket tjänar du före skatt per månad som anhörigvårdare?

..... kr per månad

17. Vad händer med din ersättning om din anhörige t ex blir inlagd på sjukhus?

- 1 Jag får ingen lön
- 2 Jag får lön i ..... dagar
- 3 Annat. Vad? .....
- 0 Vet ej

18. Hur mycket betalar din anhörige i hemtjänstavgift per månad?

..... kr per månad

19. Vad var du just innan du blev anhörigvårdare?

- 1 Förvärvsarbetande
- 2 Hemarbetande
- 3 Pensionär
- 4 Arbetslös
- 5 Studerande
- 6 Annat. Vad? .....

20. Om du hade eller tidigare har haft annat avlönat arbete, vad var det då för arbete?

.....

21. Om du hade annat avlönat arbete just innan du blev anhörigvårdare, arbetade du heltid eller deltid?

- 1 Heltid
- 2 Deltid ..... procent
- 3 Sporadisk tjänstgöring

22. Har det för din del skett några förändringar i annan yrkesverksamhet sedan du blev anställd som anhörigvårdare? (Flera alternativ är möjliga).

- 1 Nej, ingen förändring i annan yrkesverksamhet
- 2 Ja, jag har slutat yrkesarbete
- 3 Ja, jag har ändrat mina arbetstider, från ..... procent till ..... procent
- 4 Ja, jag har ändrat mina arbetstider på annat sätt
- 5 Ja, jag har bytt yrke
- 6 Annat. Vad? .....

NU FÖLJER TVÅ FRÅGOR TILL DIG SOM HAR FÖRÄNDRAT DIN ÖVRIGA YRKESVERKSAMHET. HAR DU INTE DET KAN DU GÅ VIDARE TILL FRÅGA 25.

23. Om det skett förändringar i din tidigare yrkesverksamhet, beror det då på något av följande? (Flera alternativ är möjliga)

- 1 Det fungerade inte med tiderna
- 2 Min anhörige behöver hjälp dygnet om
- 3 Jag orkade inte yrkesarbete så mycket och samtidigt vara anhörigvårdare
- 4 Annat. Vad? .....

24. Räknar du med att återgå till eller öka din arbetstid i annat yrke när/om din arbetsinsats som anhörigvårdare upphör? (Flera alternativ är möjliga)

- 1 Ja, jag återgår till annat yrkesarbete
- 2 Ja, jag ökar min arbetstid
- 3 Nej, jag kommer att söka annat arbete
- 4 Nej, ingen förändring då
- 5 Nej, jag tror inte det är möjligt för mig att få annat arbete sedan
- 6 Jag planerar inte framåt
- 7 Annat. Vad? .....
- 0 Vet ej

25. Har din ekonomi förändrats sedan du blev betald anhängvårdare?

- 1 Ja, den har blivit mycket bättre
- 2 Ja, den har blivit något bättre
- 3 Nej, den är som förut
- 4 Ja, den har blivit något sämre
- 5 Ja, den har blivit mycket sämre

Kommentera gärna ditt svar .....

.....

26. Skulle du ha möjlighet att hjälpa din anhängvårdare även om du inte fick ekonomisk ersättning för dina insatser?

- 1 Ja, absolut
- 2 Ja, kanske
- 3 Nej, knappast
- 4 Nej, absolut inte

27. Har du gått någon kurs/utbildning för ditt arbete som anhängvårdare sedan du började din anställning?

- 1 Ja. Vilken/vilka? .....
- 2 Nej, men jag har vårdyrkesutbildning sedan tidigare
- 3 Nej

28. Skulle du vilja ha utbildning/muntlig information för att på bästa sätt kunna ta hand om din anhängvårdare?

- 1 Ja, gärna
- 2 Ja, kanske
- 3 Nej, jag behöver inte det
- 0 Vet ej

29. Är du nöjd eller missnöjd med din nuvarande anställningsform som anhängvårdare?

- 1 Mycket nöjd
- 2 Ganska nöjd
- 3 Ganska missnöjd
- 4 Mycket missnöjd
- 0 Vet ej

Motivera gärna ditt svar .....

.....

30. Har du barn?

- 1 Ja
- 2 Nej

31. Om du har barn, hur gamla är barnet/barnen?

... år ... år ... år ... år ... år ... år ... år ... år ... år ... år

32. Har du på grund av att du är anhängvårdare fått mer eller mindre tid att ägna dig åt övriga familjemedlemmar och/eller vänner?

- 1 Mycket mer tid
- 2 Något mer tid
- 3 Ingen förändring
- 4 Något mindre tid
- 5 Mycket mindre tid

33. Vad är du i förhållande till den du är anhängvårdare för?

- 01 Maka/make/sambo
- 02 Barn
- 03 Förälder
- 04 Syskon
- 05 Sonhustru/svärson
- 06 Barnbarn
- 07 Mor- eller farförälder
- 08 Annan släkting
- 09 Granne/god vän
- 10 Annat. Vad? .....

34. Bor du ihop med den du vårdar?

- 1 Ja
- 2 Nej

35. Om du svarat nej på fråga 34, var bor du?

- 1 I samma fastighet
- 2 Inom gångavstånd
- 3 Längre bort, ca ..... km

NU FÖLJER TVÅ FRÅGOR TILL DIG SOM BOR IHOP MED DIN ANHÖRIGE, DU SOM INTE GÖR DET KAN GÅ VIDARE TILL FRÅGA 38.

36. Kan du som bor ihop med din anhängvårdare sova ostört på nätterna?

- 1 Ja, vanligen hela natten
- 2 Nej, sällan hela natten
- 3 Nej, aldrig hela natten

37. Om du inte kan sova ostört, beror det då på något av följande? (Flera alternativ är möjliga).

- 1 Jag måste hjälpa min anhörige med att vända sig i sängen
- 2 Jag måste hjälpa min anhörige med toalettbesök
- 3 Jag måste ge henne/honom medicin
- 4 Min anhörige är orolig på nätterna och behöver tillsyn
- 5 Jag är själv orolig
- 6 Annat. Vad? .....

.....

38. Tycker du att din relation till din anhörige har förändrats sedan han/hon blev sjuk/hjälpbövande eller under de senaste åren? (Flera alternativ är möjliga).

- 1 Nej, ingen förändring
- 2 Ja, jag har blivit vårdare istället för maka/barn/förälder/vän
- 3 Ja, vår relation har försämrats
- 4 Ja, vi har kommit varandra närmare
- 5 Annat. Vad? .....

.....

39. har din anhörige genom sin sjukdom/handikapp förändrats kroppsligen?

- 1 Ja
- 2 Nej

40. Om du svarat ja på fråga 39, hur upplever du i så fall den förändringen? (Flera alternativ är möjliga)

- 1 Det betyder ingenting
- 2 Jag känner sorg
- 3 Jag känner visst obehag
- 4 Jag känner oro
- 5 Jag känner medlidande/ömhet

Kommentera gärna ditt svar .....

.....

41. Vilka arbetsuppgifter utför du som anhörigvårdare? (Flera alternativ är möjliga)

- 01 Hushållsarbete
- 02 Post-och bankärenden
- 03 Skötsel av personlig hygien
- 04 Hjälp med av-och påklädning
- 05 Hjälp med uppstigning/läggning
- 06 Hjälp med toalettbesök
- 07 Blöjbyte, skötsel av kateter
- 08 Omläggning av sår, medicinering, laxering
- 09 Förflyttning inomhus och/eller utomhus
- 10 Vändning i sängen
- 11 Ständig tillsyn
- 12 Annat. Vad? .....

42. Kan du lämna din anhörige utan att någon annan finns hos henne/honom under tiden?

- 1 Nej, inte alls
- 2 Ja, kortare stunder
- 3 Ja, flera timmar
- 4 Ja, flera dygn

43. Vad har du som anhörigvårdare för närvarande för hjälp eller stöd från din kommun/landsting? (Flera alternativ är möjliga).

- 01 Ingen hjälp
- 02 Regelbunden avlösning i hemmet i form av hemtjänst
- 03 Regelbunden avlösning på sjukhem, korttidshem eller liknande
- 04 Dagvårdsverksamhet, dagsjukvård
- 05 Regelbundna träffar med arbetsledare/hemtjänstassistent
- 06 Regelbundna träffar med andra anhörigvårdare
- 07 Regelbundna träffar med vårdbiträden i hemtjänsten
- 08 Distriktssköterska/hemsjukvårdspersonal kommer regelbundet till min anhörige
- 09 Något av ovanstående men ej regelbundet. Vad?
.....
.....
- 10 Annat. Vad? .....

44. Har du någon annan hjälp i ditt anhörigvårdarbete? (Flera alternativ är möjliga).

- 1 Ja, från andra i samma hushåll
- 2 Ja, från barn som bor nära
- 3 Ja, från barn som bor längre bort
- 4 Ja, från andra släktingar
- 5 Ja, från grannar/vänner
- 6 Nej, jag har ingen hjälp

45. Har du någon gång under det senaste året avstått från erbjudande om avlösning i någon av de former som beskrivits i fråga 43. Har det i så fall berott på något av följande? (Flera alternativ är möjliga).

- 1 Har ej blivit erbjuden sådan hjälp
- 2 Har ej behövt den sortens hjälp
- 3 Ekonomiska skäl, har ej råd
- 4 Min anhörige har ej trivts
- 5 Min anhörige blir sämre av vården där
- 6 Platserna är för mycket gamla människor, min anhörige är för ung
- 7 Annat. Vad? .....

.....

46. Har du som anhörigvårdare märkt av några förändringar genom den s k Ädelreformen som trädde i kraft den 1 januari 1992?

- 1 Ja, det har blivit mycket bättre för anhörigvårdare
  - 2 Ja, det har blivit något bättre för anhörigvårdare
  - 3 Nej, jag har inte märkt någon förändring
  - 4 Ja, det har blivit något sämre för anhörigvårdare
  - 5 Ja, det har blivit mycket sämre för anhörigvårdare
  - 0 Vet ej
- Kommentera gärna ditt svar .....

.....

47. Har du märkt av några andra förändringar inom äldre- och handikappomsorgen det senaste året?

- 1 Ja, det har blivit mycket bättre
  - 2 Ja, det har blivit något bättre
  - 3 Nej, ingen förändring
  - 4 Ja, det har blivit något sämre
  - 5 Ja, det har blivit mycket sämre
  - 0 Vet ej, ej aktuellt för min anhörige
- Kommentera gärna ditt svar .....

.....

48. Träffar du eller skulle du vilja träffa andra anhörigvårdare för diskussion om gemensamma erfarenheter, sätt att arbeta eller liknande?

- 1 Jag träffar andra anhörigvårdare redan nu och vill fortsätta
- 2 Jag träffar ingen anhörigvårdare nu men vill gärna göra det
- 3 Jag träffar anhörigvårdare nu men vill inte fortsätta
- 4 Jag träffar ingen nu och vill heller inte göra det
- 0 Vet ej

49. Tycker du att du får tillräcklig hjälp från samhället (kommunen och/eller landstinget) med vården av din anhörige?

- 1 Jag behöver ingen hjälp för närvarande
- 2 Ja, jag får tillräcklig hjälp
- 3 Nej, men jag skulle behöva mer hjälp

50. Om du fick önska något från kommunen angående ditt arbete, vad av följande skulle du välja? Flera alternativ är möjliga men rangordna i så fall svaren där 1 står för det viktigaste önskemålet, 2 för det näst viktigaste osv.

- ... Önskar ingen hjälp just nu
  - ... Regelbunden avlösning i hemmet
  - ... Regelbunden avlösning på sjukhem eller liknande för min anhörige
  - ... Stadigvarande plats på gruppboende eller liknande för min anhörige
  - ... Högre lön
  - ... Tryggare anställningsform
  - ... Tillfällig avlösning i hemmet vid behov och med kort varsel
  - ... Tillfällig avlösning på sjukhem eller liknande vid behov och med kort varsel
  - ... Annat. Vad?
- .....

51. Hur fungerar bostaden (den anhöriges) med tanke på den hjälp och omvårdnad som hon/han behöver?

- 1 Mycket bra
- 2 Ganska bra
- 3 Ganska dåligt
- 4 Mycket dåligt

Kommentera gärna ditt svar .....

.....

52. Ingår tunga lyft av din anhörige i ditt arbete?

- 1 Ja
- 2 Nej

53. Om tunga lyft ingår, får du då någon hjälp med dem och i så fall hur eller av vem?

- 1 Av andra personer i hushållet
- 2 Av personal i hemtjänsten
- 3 Av personal i hemsjukvården
- 4 Av granne/vän/släkting
- 5 Har hjälpmedel. Vilket/vilka? .....
- 6 Har ingen hjälp

54. Har du fått några kroppsliga problem genom ditt arbete som anhörigvårdare (t ex ont i axlar, armar, rygg, ben, leder)?

- 1 Ja, stora problem
- 2 Ja, mindre problem
- 3 Nej, inga sådana problem av arbetet

55. Att hjälpa/vårda en anhörig kan upplevas både positivt och negativt. Hur ofta känner du: (Sätt kryss i lämpliga rutor)

	Alltid	Ofta	Sällan	Aldrig
Oro/ängslan				
Bundenhet				
Skuld känslor				
Irritation				
Nedstämdhet				
Uppskattning				
Glädje				
Stimulans				
Nöje				

56. Om du upplever problem av de slag vi tar upp i fråga 54 och delvis i fråga 55, har du då någon att prata med om dessa problem? (Flera alternativ kan vara möjliga)

- 1 Nej
- 2 Ja, hemtjänstassistenten
- 3 Ja, min make/maka/sambo
- 4 Ja, distriktssköterskan
- 5 Ja, mitt/mina barn
- 6 Ja, läkare
- 7 Ja, släkting
- 8 Ja, vän/granne
- 9 Annan. Vem? .....

57. Känner du dig någon gång helt ledig från ditt anhörigvårdarbete?

- 1 Ja
- 2 Nej

58. Kan du, om du är ledig någon gång, koppla av utan att oroa dig för din anhörige?

- 1 Alltid
- 2 Ofta
- 3 Sällan
- 4 Aldrig

59. Ställer din anhörige krav på att just du ska finnas till hands?

- 1 Alltid
- 2 Ofta
- 3 Sällan
- 4 Aldrig
- 0 Vet ej

60. Vilken är din anhöriges inställning till att ta emot hjälp från samhället (hemtjänst, hemsjukvård) i det egna hemmet?

- 1 Tar gärna emot hjälp från samhället
- 2 Vill inte ha hjälp från samhället
- 3 Vet ej, har aldrig varit aktuellt

61. Har du lätt eller svårt att säga nej om den du vårdar vill ha hjälp med något som hon/han egentligen skulle kunna göra själv?

- 1 Mycket lätt
- 2 Ganska lätt
- 3 Ganska svårt
- 4 Mycket svårt

62. Har du lätt eller svårt för att lita på att andra kan ge samma omsorg och hjälp som den du själv ger?

- 1 Mycket lätt
- 2 Ganska lätt
- 3 Ganska svårt
- 4 Mycket svårt

63. Vad tror du skulle kunna förhindra att det uppstår irritation i vårdsituationen? (Flera alternativ är möjliga).

- 1 Situationen har aldrig uppstått för mig
  - 2 Avlösning
  - 3 Någon att tala med
  - 4 Någon annan som har huvudansvaret
  - 5 Att vården sker utanför hemmet
  - 6 Att få dela ansvaret med personal i hemtjänsten och/eller hemsjukvården
  - 7 Annat. Vad? .....
- .....

64. Skulle din anhörige kunna bo kvar hemma om du inte var anhängvårdare?

- 1 Nej
- 2 Ja, med hemtjänst
- 3 Ja, med andra anhängiga som kan vårda henne/honom
- 4 Ja, på annat sätt. Hur? .....
- 0 Vet ej

65. Anser du att samhället uppskattar den insats du gör som den förtjänar att uppskattas?

- 1 Ja, i hög grad
- 2 Ja, i viss mån
- 3 Nej, knappast
- 4 Nej, inte alls

66. Varför valde du att bli anhängvårdare istället för att låta samhället lösa vårdssituationen på annat sätt? (Flera alternativ är möjliga).

- 01 Alla förväntade sig att jag skulle göra det
- 02 Min anhängige ville inte ha främmande människor i hemmet
- 03 Min anhängige ville inte vara på en institution
- 04 Det skulle inte fungera med bara hemtjänst
- 05 Det fanns inga bra alternativa vårdformer
- 06 Det kändes naturligt att göra detta
- 07 Av religiösa skäl
- 08 Jag ville återgälda hjälp/vård som hon/han gett mig tidigare
- 09 Äktenskapet består av nöd och lust, jag kunde inte lämna honom/henne
- 10 Jag är förälder till honom/henne och kunde inte tänka mig att göra på annat sätt
- 11 Det var bra att få betalt för arbetet istället för att göra det obetalt
- 12 Annat. Vad? .....

67. Händer det att du tycker att livet har behandlat dig orättvist?

- 1 Ofta
- 2 Ibland
- 3 Sällan
- 4 Aldrig

68. Vad är det bästa med att vara anhängvårdare? (Flera alternativ är möjliga)

- 1 Man känner en inre tillfredsställelse
- 2 Det är ett praktiskt sätt att lösa ett problem på
- 3 Man får förståelse för handikappades och/eller äldres situation
- 4 Det är bra att få betalt för arbetet i stället för att göra det gratis
- 5 Man känner ödmjukhet inför livet
- 6 Det känns skönt att behövas
- 7 Man upptäcker andra värden i livet än materiella
- 0 Vet ej

Tack för din värdefulla medverkan